

mál sum rithöfundur. Seks ættarlið av slekt hansara hava búið í Australia, og sjálvur stendur hann á einum vegamóti millum háltannað hundrað ára australska tjóðskaparkenslu og sína atfinningarsomu stöðu til australska fólkið og tað ógvuliga fjølbroytta fólkalýndið; hetta fólk, sum er ættað frá revsifangum og frumkendum seyðamönnum, hugtók hann sum forfedrar og mislikaði honum sum ættarfólk.

»The Tree of Man«

Bókin »The Tree of Man«, sum kom út í 1956, er hansara stóra australska hetjukvæði og kann sammetast við »Markens Grøde« hjá Knut Hamsun og »Nybyggarna« hjá Vilh. Moberg. Samstundis sum hann her hevur yndisligar lýsingar av einstøkum fólki við framúrskarandi sálarlýsingum, sparir hann ikki at finnast at, hvussu ófólkaligir og ómentaðir nógvir av hansara landsmönnum eru.

»Solid Mandala«

Hesi seinastu árin er stílin hjá Patrick White nógv broyttur. Í bókini »Solid Mandala«, sum kom í 1966, ger hann, umenn úr øðrum sjónarmiði, aftur álop á mótsetningin millum íbúgváranar í Australia og innflytararnar. Hesir seinnu eru umboðaðir av tveimum eingilskum tvíburðum og verða av hinum fólkinum hildnir at vera so løgnir, at teir eru illgrunarverd.

»The Eye of the Storm«

Hansara stóra vitan, frálíki stílin og avberu evni sum eggleiðari koma eisini til skjals í seinastu skaldsøgu hansara »The Eye of the Storm« (1973). Tað er eitt slag av ættarskaldsøgu og er um eina australska valdsharra- og ríkmannastætt, umboðað av einari 88 ára gamlari konu, sum liggur á deyðastrá og litur aftur á liv sitt.

Mótsetningurin millum hugsan Whites um hina ofta bondsku og ómentaðu australsku yvirstættina og finlugu einsilsku krøv hansara um mentan er mangan ótrúliga stórur. Hansara skaldskapur tykist vera uppalandi. Hann er ein av teimum fyrstu í einum málleysum landi við nærum ongum bókmentum, sum hevur fingið mál og tikið fyrsta stigðið at geva bókmentum í landi sínum listarligan búnað og framburð. Hann er skaparinn av nýmótans australskum bókmentum.

Byrðin

Tú finnur alt so smátt og lítið lívsins virði.
Tú tráar meira hvíld — ikki byrði.

Hví sást tú aldri mold, sum rótleys rýkur,
varp, sum rekst um havið, leyv, sum fýkur?

Tær tørvar festi, byrði til at bera.
At bera okkurt tungt — tað er at vera.

Hans Thomsen týddi eftir
Davíð Stefánsson frá Fagraskógi

Gott er sjúkum —

Gott er sjúkum at sova
meðan sól setir aftanmóð,
og mjøllhvítir svanírsyngja
sorgblið vøgguljóð.

Gott er sjúkum at sova,
meðan sólin í dýpið bar,
og kanska droymir tá okkurt,
sum eingin í vøku sær.

Hans Thomsen týddi eftir
Davíð Stefánsson frá Fagraskógi

Kvinnulýsing

Líkam títt er fagurt
sum leyvprýdd bjørk.
Men sálin troystarleys
oyðimørk.

Hans Thomsen týddi eftir
Davíð Stefánsson frá Fagraskógi

Á skýabaki

Tá ið sólin dvølar
aftan trunkandi ský,
er tað tí hon grætur
við Gudi yvir tí,
at myrkrið so er elskað
mannaheimi í.

Hans Thomsen týddi eftir
David Stefánsson frá Fagraskógi

filmir ið koma

Akta ella tú letur lív

Hetta er krigsfilmur, sum
Havnar bio fer undir at sýna í
næstum. Høvuðsleikarar eru
Franco Nero og Bud Spencer,

eftir boðum frá ovasta teirra,
von Bleicher, obersti. Eftir
nøkrum døgum finna týsk-
ararnir útav, at tveir av

og filmurin er bygður á eina
veruliga hending, sum fór
fram í Hollandi í mai mánaða
1945.

Tað er tíðliga í mánaðin-
um, at fleiri hundrað túsund
týskir hermenn yvirgeva seg
og verða settir í krigsfanga-
legur. Eina staðni í Hollandi
fær kanadiski kapteynurin,
Miller, boð um at byggja eina
fyríbils fangalegu í einari
fyrirverand týskari konsen-
trationslegu. Sama dagin, sum
hann kemur hagar, mótir
hann fleiri túsund týskum
fangum, sum, hóast teir
framvegis eru fangar, gera

landsmönnum teirra arbeiða í
køkinum hjá einum sersjanti,
sum hevur »gloymt« at melda
teir. Teir vórðu tiknir til
fangar sivilklæddir. Tað eydn-
ast týskarunum at yvirtala
Miller til at lata teimum
hesar báðar fangarnar, sum
seinni koma fyri ein krigsrætt
skuldsettir fyri svik. Og sam-
stundi sum Týskland treyta-
leyst gevur seg yvir í Europa,
fáa báðir týskararnir dóm.

Leiklutirnar sum Miller,
kapteynur, og von Bleicher,
oberstur, hava ávikavist
Richard Johnsen og Helmut
Schneider.

